

Digital webinarserie
om barnevern og
barns rettigheter

Barnevernfrokost – 23. juni kl. 09:00:

Musikkterapi i barnevernet

Viggo Krüger

*Førsteamanuensis og leder for
Griegakademiets senter for musikkterapiforskning, UiB*

BERGEN
KOMMUNE

CENTRE ON ● ● ●
LAW & SOCIAL
TRANSFORMATION

CENTRE FOR RESEARCH ON
DISCRETION AND PATERNALISM

Hvorfor er musikkterapi relevant innen barnevernets arbeid?

- Rettighetsperspektiv (Barnekonvensjonen, lovverk)
- Behandlerperspektiv (Traumebevisst omsorg)
- Musikkterapierspektiv (Arbeidsformer, kontekster, roller)
- Deltakelsesperspektiv (sitat fra kvalitativ forskning)

<https://www.uib.no/utdanning/evu/131926/musikk-i-forebyggende-arbeid-med-barn-og-unge>

”Jeg får ut aggresjon når jeg spiller, spesielt på trommer. Du kan bare slå løs på trommene, eller synge ut følelsene dine. Det hjelper, i stedet for å stenge de inne”.

(open access)

Musikk og de tre P'er fra Barnekonvensjonen

Provision – Protection – Participation

Provision? – Ja

Protection? – Ja

Participation? – tja...

Utfordringer med deltakelse i barnevernet

- Manglende rutiner og strukturer?
- Manglende teoretisk kunnskap?
- Manglende kommunikasjonskompetanse?
- Er vi redd for å gi barn for mye ansvar?
- Voksnes definisjonsmakt?

Barnevernloven:

Forskrift om medvirkning og tillitsperson

Kapittel 2. Barn og unges medvirkning i barnevernet § 3. Definisjon av medvirkning:

Med medvirkning forstås at barnet skal få tilstrekkelig og tilpasset informasjon og gis mulighet til fritt å gi uttrykk for sine synspunkter. Barnet skal bli lyttet til og barnets synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet.

Barn kan medvirke i egen sak ved å uttrykke sin forståelse, valg og preferanser gjennom verbal og ikke-verbal kommunikasjon. Medvirkningen skal ivareta barnets etniske, religiøse, kulturelle og språklige bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. § 4. Informasjon til barnet barneverntjenesten skal sørge for at barnet så tidlig som tilrådelig blir informert på en måte som barnet forstår om:

- a) situasjoner der han eller hun kan uttrykke sine synspunkter
- b) saken og egen situasjon
- c) tjenestetilbud
- d) rettigheter
- e) hvilke valg og beslutninger som må treffes og konsekvenser av disse

Barnevernloven:

Forskrift om medvirkning og tillitsperson

Barn kan **medvirke** i egen sak ved å uttrykke sin forståelse, valg og preferanser gjennom verbal og **ikke-verbal kommunikasjon.**

§ 1-1. *Lovens formål.*

trygghet, kjærlighet og forståelse
(Barnevernsloven).

Historien om "Glassjenta" (rapport fra tilsynsmyndighetene)

barnevernet treng ei anna betre forståing av barn sine måtar å uttrykke sine behov på....

Kan musikkterapi være endel av løsningen?

Musikk som veien til aktivt medborgerskap (Krüger & Strandbu, 2015)

1. Rett til å få informasjon
2. Hjelp til meningsdannelse
3. Mulighet til å presentere egne meninger
4. Barns meninger bør bli tatt på alvor.
5. Oppfølging etter beslutningsavgjørelser

Behandlerperspektivet:

Musikkterapi og traumebevisst omsorg i barnevernet

Krüger, Nordanger & Stige, Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 54, nummer 10, 2017, side 998-1008

- (1) Musikkterapi kan bidra til å etablere trygghet og trivsel
- (2) Musikkterapi gir mulighet til å etablere relasjon og opplevelse av mestring
- (3) Musikkterapi gir mulighet til å bearbeide sammensatte følelser
- (4) Musikkterapi bidrar til kontinuitet og stabilitet over tid og på tvers av situasjoner.

(open access)

Hvorfor er musikkterapi i barnevernet aktuelt akkurat nå?

- Barnevernet trenger praksis som fremmer barn og unges deltakelsesmuligheter
- +
• Barnevernet trenger gode løsninger som sikrer barn og unges psykiske helse

Musikkterapi kan brukes til å bygge bro mellom behandlerperspektivet og deltakelsesperspektivet !!

Målgrupper (Australia, Danmark, Norge, Sør-Afrika, Tyskland, UK, US):

- Familieterapi
- Barn og unge i fosterhjem
- Barnevernsinstitusjoner
- Psykisk helse og barnevern
- Skole og barnevern
- Ettervern
- Migrasjon

Kontekster:

- Behandlersituasjoner
- Hverdagsituasjoner
- Rettspraksis

Arbeidsformer:

- Samtale
- Improvisasjon
- Musikklyttig
- Sangskrivning
- Band
- Musikkteknologi
- Sosiale medier
- Konsert
- Revy
- Musikkcafe
- Musikkverksted

(open access)

Musikkterapeutens rolle

- Grensearbeider?
- Pedagog/terapeut?
- Kulturveileder?
- Prosjektleder?
- Deltager?
- Samarbeidspartner?
- Tilrettelegger?
- Fagperson?
- Aktivist?

Faser i det musikkterapeutiske arbeidet:

- **Forberedelsesfase**
 - bli kjent med deltakere, utvikle ideer og temaer sammen, argumentere, kritisere, fortelle
- **Arbeidsfase**
 - Øve, skrive sanger, spille inn musikk, lytte, engasjement fra relevante personer, feks miljøterapeuter eller lærere
- **Realiseringsfase**
 - Fremføre, produktorientering, publikum, foreldre, venner, pårørende
- **Evalueringsfase**
 - justere praksis basert på tilbakemeldinger, samhandle med andre etater og virksomheter, bygge broer mellom tiltak

Tre strategier for det musikkterapeutiske arbeidet

- Musikkterapeut som deltaker og kontaktperson
- Musikkterapeut som organisator
- Musikkterapeut som samfunnskontakt (Krüger, 2020).

Veien videre:

- Vi trenger mer kunnskap om hvordan musikkterapi kan brukes innen arbeid med flere populasjoner; familie, fosterhjem, ettervern
- Mer kvalitativ og kvantitativ forskning – **effekt av behandling + deltakelse**
- Medbestemmelse - barn og pårørende som medforskere – *bestillerkompetanse?*
- Policy utvikling – retningslinjer, rammeverk – **politikere liker musikk!**

”Her kan vi gjøre noe sammen og lære av hverandre. Vi kan vise hverandre hva som er bra og hvordan vi skal leve. Problemer kan brukes til noe konstruktivt. Vi krangler også, men det er mest et samarbeid. Vi lytter og snakker om ting”.

Vitenskapelige artikler:

Krüger, V., Risnes, T., Nilsen C. S., & Høiseth, T. (2019). Musikkterapi og skole- deltakelse for ungdommer med barnevernsbakgrunn – en casestudie, *Norges barnevern*. 1-2(96). pp. 40-55

Krüger, V., Nordanger, D. Ø. & Stige (2018). Music therapy: Building Bridges Between a Participatory Approach and Trauma-informed Care in a Child Welfare Setting, *Voices*. [10.15845/voices.v18i4.2593](https://doi.org/10.15845/voices.v18i4.2593)

Krüger, V., Nordanger, D & Stige, B (2017). *Musikkterapi og traumebevisst omsorg i barnevernet* [Music therapy and trauma informed care in a child welfare setting], *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*

Krüger, V., Bolstad, N & Stige, B. (2016). *Hvorfor og hvordan utvikle musikkterapi i barnevernet? Om tjenesteutvikling og forskning som samspillende sosiale praksiser* [Why and how to develop music therapy in child welfare? About servicedevelopment and research as co playing social practices], *Norges Barnevern*, 3 4/93, pp. 322–33

Krüger, V. & Stige, B. (2016). Between rights and realities – Music as a structuring resource in the context of child welfare aftercare. A qualitative study. *Nordic Journal of Music Therapy*, DOI: 10.1080/08098131.2014.890242.

Krüger, V., Strandbu, A. & Stige, B. (2014). Musikkterapi som ettervernstiltak i barnevernet, deltakelse og jevnalderfelleskap [Musikkterapi as aftercare in a child welfare setting, participation and peer community], *Norges Barnevern*, 02 -03, pp. 78-93

Bøker:

Krüger, V. (2020). *Music therapy in child welfare, bridging provision, protection and participation*. Barcelona publishers. Gilsum.

Krüger, V., & Strandbu, A. (2015). *Ungdom, Musikk, Deltagelse: Musikk som Forebyggende verktøy* [Adolescents, music, participation: Music as a tool in preventive work]. Oslo, Norway: Universitetsforlaget.

Stensæth, K., Krüger, V., & Fuglestad, S. (Eds.) (2015). *I transit mellom til og fra: tekster om musikk og deltakelse i barnevern* [In transit between toward and from: texts about music and participation in a child welfare setting]. Oslo: Norwegian Academy of Music.